

GOUERE 1933

Feiz ha Breiz

Kelaouenn viziek gant skeudennou
Renet gant Y.-V. PERROT

Kommunioù diouz ar bloaz - Breiz.	1° lar	Embanou diouz ar bloaz : 1/4 pajenn 150 lur
Frans ha broiou stag enti	15 lur	1/2 pajenn 275 lur
Evid ar re a so e diavés bro.....	20 lur	1 bajenn 500 lur

Pa gemerer da nebeuta pemp Feiz ha Breiz diouz ar bloaz, pep niverenn a deu da 10 lur hepken

Evid ar c'houmananchou koulz hag evit an embannou skriva da :

M. Fr. GEORGELIN, administrateur, 4, rue du Château - BREST
C./C. Rennes 44-40

Kemennadurez d'hor c'houmananterien. — War golo an daouzekvet Feiz ha Breiz a en em gavo gant hor c'houmananterien, o fedimp, hiviziken da baea, o unan, raktal, d'an A. Georgelin, 4, Rue du Château, Brest, C. C. 44.40 Rennes, ha neuze n'o devoz nemed dek gwenneg vizou evit degas d'eomp o archant, e lech' eur skoed, ma rankomp karga ar post da vont da ch'oulenn o archant outo beteg an ti.

Pemzek dez goude ar gemennadurez-ze, ma ne vez deuet netra d'eomp, e kasimp, dre ar post, ar paper da baca.

TAOLENN AR MIZ

O Mamm hor Bro, gant an A. KÉRÉBEL.....	261
Rei skoueriou mat d'ar vugale, gant Y. U....	271
Deiz ar pardon en eur barrez kristen, gant L. B....	275
Perig hag Azilis, gant TINTIN ANNA.....	277
Kuzulioù ar medisin, gant PAOL AR RIOUALLON..	281
Luskellerez d'am dousig!, gant JALM KONAN...	282
Va falch', gant eur c'hernevad yaouank.....	284
Kuzulioù ar geginerez, gant LIZIG.....	286
Santez Anna Wened, gant YVONIG.....	287
Kenstrivadeg ar vakansou.....	289
Eur skouer dispar, gant BREURIG.....	291
Ar brezondeg dre daolennou.....	293
Feiz ha Breiz ar Vugale Vihan.....	295
An Hinkin benniget.....	296
Keleier ar miz.....	300
Divinadennou, gant PER ha PAOL.....	302

DA BIOU KAS AR SKRIDOU ?

Ar re a venn skriva pe embann eun dra bennak e Feiz ha Breiz a zo pedet da gas o skridou d'an Aotrou PERROT, Renet « Feiz ha Breiz » Scrignac (Finistère)

Souscripteurs au volume : le P. Abgrall

Docteur Collet, Uzel, Côtes-du-Nord	1
Mme A. Délécluse, Douarnenez	1
M. Guéguen, recteur du Folgoat	1
M. le chanoine Le Jollec, Quimper	1
Communauté des Filles du Saint-Esprit, Likès, Quimper	1
M. Rosec, recteur de Saint-Melaine, Morlaix	1
M. Rosec, aumônier de Saint-François, Morlaix	1
M. Mazéas, professeur à Saint-Pol-de-Léon (collège)	1
M. Cabioch, Keraudren, Lambézellec	1
Communauté des Filles du Saint-Esprit, Clinique Gaumé, Quimper	2
M. Suignard, vicaire à Saint-Mathieu, Quimper	1
M. Keraudren, directeur de l'école libre des garçons, Quimperlé	1
M. Cormier, vice-président de la société archéologique du Finistère, La Forêt-Fouesnant	1
M. Prigent, curé-doyen de Ploudiry	1
M. Charpentier, professeur au grand séminaire de Saint-Jacques, par Lampaul-Guimiliau	1
Communauté des Filles du Saint-Esprit, petit séminaire, Pont-Croix	1
M. Jacouen, professeur au petit séminaire, Pont-Croix	1
M. le chanoine Bellac, curé de Recouvrance, Brest	1
Communauté des Filles du Saint-Esprit, Lannilis	1
M. Lagathu, aumônier de l'Hospice, Plougastel-Daoulas	1
M. Corre, recteur de Rumengol	1
M. Belbœch, Hôtel-Dieu, Pont-l'Abbé	1
M. Abgrall, vicaire de Plobannalec	1
M. le chanoine Le Bellec, vicaire général de Saint-Brieuc	1
M. Bernard, recteur de Langolen	1
M. le chanoine Penoréac'h, directeur du Collège Bon-Secours, Brest	1
M. le chanoine Corre, curé de Landerneau	1
M. F. Guermeur, vicaire à Saint-Thégonnec	1
M. le chanoine Milin, recteur au Piller-Rouge, Brest	1
M. Le Boëtté, recteur du Tréhou	1
M. Calvez, recteur du Relecq-Kerhuon	1
M. Guillou, vicaire à Ergué-Gabéric	1
M. Le Goff, vicaire à Ergué-Gabéric	1
M. Branquet, chapelain à Kerbernes, Plomelin	1
M. Guyader, recteur de Lanriec	1
Total	36

Exemplaires souscrits jusqu'ici: 88 + 36 = 124.

Prière d'adresser les souscriptions à M. le Directeur du « Feiz ha Breiz », Scrignac (Finistère).

"HO TY" L. LE BIAN

5 et 7, Rue Jean-Jaurès - - - BREST
19 et 25, Place de la Liberté

AR GWELLA ARREBEURI (MEUBL.)
HA DEFOTACHOU TIEGEZ

AR MUIA CHOAZ
AR PRIZIOU IZELLA

— Ty burzodus an holl Vretoned —

YEC'HED ar VUGALE

Ar « SIROP FERET » a-enep an Doken

Graet gant louz-cueinou hag a gaver er mor, ar sirop-man a ro hez hag a ya'cha ar gwa. Ouspenn m'en deus eur vlaez eus ar re wella, louzou all ebet ne ro kement a nerz d'ar vugale hag hem.

« Kailplast a c'hell ervat an emulsionou, an eol-morn, ar sirop l'ortai, ar sirop Raifort iodé, hag all... » Ar virtuz en deus da ya'chaat ar gwad, ouspenn ar virtuz da zigas an nerz d'an izili, a zo peni-alleg ma n'her roer morez en aner d'ar vugale taget gant an doken, an troukleennou leaz, ar werbl, an doureier fall, drouz-ar-roue, hag ar zempladurez a deu warlerch ar ruzel hag an dreo, etc.

En vente dans toutes les pharmacies.
Dépôt principal : GRANDE PHARMACIE DU PROGRÈS,
2, rue de Paris (au-dessus de l'Octroi), Brest.

Feiz Breiz

HA

Va Breudeur Ker,

Kristenien Breiz-Izel a bliij d'ezo darempredi al lec'hioù santel a zo bet darempredet gand o zud koz, a gar daoulinia ha pedi en ilizou m'eo bet daoulinet ha m'o deus pedet enno o zud koz hag abalamour da ze n'oun ket bet souezet ouz ho kwelet o tiredet ken niverus warzu ar chapel benniget-man, rak enni ho tud koz, a-rumm da rumm a zo bet deuet da ziskouez o feiz hag o c'harantez, enni o deus lezet eul lodenn bennak anezo o-unan, eus o fedennou, eus o finijennou, eus o daelou marteze, eus ar boan a gemeret.

Kristenien Breiz-Izel a bliij d'ezo enori ar zent hag ar zentezed a zo bet enoret gand o zud koz hag o deus graet d'ezo vad hag abalamour da-ze n'oun ket souezet ne c'hellfe netra miret ouzoc'h da zont aman da bardona, nak ar skuisder eus ar veach, nag an hirder eus an hent, nag ar gwall amzer, na zoken ar mor, rak aman ho tud koz a zo bet selouet ; an taolennou a welit renket aze ouz ar voger, daoust pegen dister bennak e vefent, hen lavar frês d'eo'ch holl ; degas a reont da zonj eus an den yaouank dalc'het war e wele gand an dersienn domm ha pareet goude beza graet da zantez Anna eur bedenn, eur ar moraer saveeteet gant dourn e batronez eus an tarziou kounnaret a yea da oue-ledi hen hag e vag ; degas a reont da zonj eus ar vamm gaez, miret he bugel d'ezzi, p'he devoa kollet peb esper d'e welet o chom beo :

O ! ya ! war dachenn zantel ar Palud

Santez Anna he deus sikouret kals tud.

C'houi her goar, va breudeur ker, ha setu perak n'oc'h ket evit miret da gaout fizians enni, da gaout eviti devosion. Hag eun devosion vrás meurbet ;

rak hervez eul lavar skignet e Kerne : neb n'eo ket bet e santez Anna 'r Palud, n'en deus ket gwellet a zevosion ! »

A zo gwir ! Hag o welet ar feiz o skedenna war ho tal, o para en ho taoulagad; o welet ar bedenn o finval war ho muzellou, va c'halon a zo teneraet : « O *Mater patriæ*, o santez Anna hor patronez, dalc'hit atao ar feiz-se e mesk ar Vretoned », rak n'eus netra, — ez an da glask hen diskouez, — n'eus netra hag a rafe muioc'h a vad en o zouez eget ar gwir Feiz, eged ar relijon.

I. — MAT EO AR RELIJON EVIT BEVA.

a) *d'ar vugale.* — Ho klevet a raer, meur a wech, o klemm hag o lavaret : « Ar vugale, breman a zo dies kaout affer outo, dies ober d'ezo suja ! Poan a zo ganto ; pa vezont bihan e valeont war hon treid abalamour ma 'z int dievez ; deuet da veza bras, hag o c'houzout erva petra reont, e valeont war hor c'halon ! » Gwir eo ! met petra zo kaoz ? Eun dra a vank d'eo'ch, tadou ha mammou : ar relijon ; ma ne vez ket ar relijon ouz ho sikour, ma ne likit ket da genta doujans ha karantez an Aotrou Doue e kalonou ho pugale, na c'herit eus o ferz, na doujans, na karantez evidoc'h hoc'h unan !

Kaer eo evid eun tad hag eur vamm kaout bu-gale savet mat. Ha ma c'houlenfen digant tadou ha mammou a zo aman ouz va selaou petra 'ra o joa hag o laouenedigez war an douar, me zo sur e respontfent d'in : « ne d'eo ket va danvez ; ne d'eo ket ar vrud vat am eus ; ar pez a ra va joa ha va enor eo va bugale : « Rak douja 'reont d'in, a larvarfe an tad ; eur ger, eur sell hepken eus va ferz

a zo a-walc'h evid o lakat da zenti ; va c'haret a reont, a lavarfe ar vamm ; Doue a oar pegement ; laouen int pa welont ar mousc'hoarz war va muzellou ; gouela a reont pa welont an dour em daoulagad ; abalamour da-ze, ar boan hag ar skuisder a rankomp da c'houzany, epad an deiz, evit gouñit bara d'ezo, a vez buan ankounac'haet diouz an noz, pa welomp ar vugale-ze o tont warzu ennomp, astennet ganto o divrec'h evid hor briata ! »

Ya ! joa hag eurusted eun tad hag eur vamm eo kaout en dro d'ezo bugale sentus ha karantezus.

Ar gwel anezo a laka ho kalon da dridal : « Diwezatoc'h, eme c'houi, pa vezo gwenn hor bleo, pa n'hello mui hor c'horf daoubleget gand an oad en em rei d'al labour, ar vugale-man hor mago ; ni a gavo hor c'hozni ès c'hoaz da zougen, ha pa zouno hon eur ziweza, da vihana, eun dourn karantezus a deuy da zerra d'eomp hon daoulagad ha da skuilha dour benniget, da zul, war ar maen a c'holioio hor relegou. »

Kement-se a zo kaer, va breudeur, met, m'her gouenn ouzoc'h : « Ha sonj ho peus c'houi da gaout bugale fur ha sentus, bugale hag a rajo ho levenez hed ho kozni, hep sikour an Aotrou Doue, hep sikour ar relijon ? »

Nann ! « Sevel ha skolia ar vugale hep relijon, a lavare, an Tad Santel ar Pab Leon XIII, a zo lammet, eus o ene, hadenn an honestiz ha chacha war ar vro gwasoc'h gwaleun eged ar vosenn ! »

Ar gerent ne reont nemed al lodenn zistera e kenver o bugale ; ar relijon a ra al lodenn vrasa ; en eur lakat en o c'halon doujans ha karantez evid o zad a zo en nenv, e laka iveau, er memez amzer, er

c'halonou-se, doujans ha karantez evid o zad hag o mamm a zo war an douar.

Gwelet hoc'h eus, koulz ha me, bugale hag a rafae war o zad, a ra poan d'o mamm ; bugale ha n'o deus respet nag evit den, nag evit netra ; it d'o zi; klaskit penaos int bet savet hag e welot raktal e vank eun dra d'ar vugale-ze : ar relijon.

b) *d'an dud yaouank.* — Koulskoude n'eo ket a-walc'h beza savet ar vugale e doujans hag e karantez Doue, betek an oad a bemzek ha c'houezek vloaz... neuze, dreist-holl, p'ema an youlou fall o koumans dihuna, birvi en o c'halon, eo o deus ar muia ezomm eus ar relijon.

Beza ez eus tadou ha mammou hag a gred n'o deus eun den yaouank, eur plac'h yaouank, ezomm ebet da veza devot hag o lez da veva hervez o froudenn hag o fenn skanv : « E barr o brud emaint, emezo ; yaouankiz a rank tremen ; peb oad en deus e blijadur ; plijadur ar bed d'an den yaouank ! »

Petra zigouez peurliesa ? An den yaouank en em ro da blijadur ar bed, a ya d'an ebatou, el lec'h ne glev nemeur a gomzou onest, el lec'h ne wel nemeur a skoueriou mat. Hag alies e c'hoarvez gantan evel gand an hini a zo paket e viz en dournerez : an dourn, ar vrec'h, ar c'horf bras a ya war lerc'h... Holl e tremen ebarz ha ne jom anezan nemet tam-mou ha n'o deus hano ebet.

Evelse iveau eus an den yaouank a en em lez da veza touellet gant plijadur fazius ar bed ha ne jom mui netra gantan : na feiz, na vertuz. Tamm ha tamm e koll e feiz ; deiz ha deiz e tilez ar bedenn ; nebeud ha nebeud e tec'h dioc'h an Iliz, e pella diouz ar zakramantchou. Ha neuze, e giz eul loen follet, e kerz hag e red war hent ar fallagriez ;

mont a ra a zizurz da zizurz, betek ar vreinadurez.

Kollet eo, abalamour m' eo bet re lezet. Hag an tad hag ar vamm diskiant a rank anzao, — re ziwezat, — o deus faziet ; met keuz re ziwezat nedalv ket. Int a zesk, hep dale, diwar o c'houst, pegen trist eo, en eun tiegez, eun den yaouank, eur plac'h yaouank difeiz ha direol. Pep tra a zo war o hent ; ne fell d'ezo mui gwelet dirak o daoulagad nag ar groaz, na taolenn ar Werc'hez ; ne fell d'ezo mui klevet hano eus buhez ar Zent nag eus ar bedenn. Goapât a reont o zad hag o mamm o deus c'hoaz sonj eus an Aotrou Doue ; n'int karret gant den ha ne garont den !

Tadou ha mammou n'it ket da gounta, en hokzni, war bugale difeiz ; eurus e viot da guittar ar bed-man, hep beza disenoret ganto ; eurus e viot, ma plij ganto gervel eur belag abred awalc'h evit ho sikour da rapari ar zempladurez ho peus bet evito ; bugale hag a vez peurvuia an daelou en o daoulagad hag ar joa en o c'halon oc'h heul ho korf d'an iliz ha d'ar vered.

Daoust hag an dud yaouank a relijion a zo evel ar re-ze ? O ! nann ! Kerzet a reont disklabez war hent ar vuhez-man ; enor a reont bepred d'o-zud ; sikour a reont d'ezo en eur denna ar zamm diwar o c'hein, en eur gemeret evito al labouriou tenn ; ober a reont pep tra evit dousaat poaniou o zud hag en aoun emaint ato da ober d'ezo an distera poan ; ar gerent a zo lorc'h enno eus o zud yaouank hag ar re all o deus avi outo !

c) *Dan dud en oïd.* — Met, a leverot d'in, ar relijion a zo mat d'ar Yugale, d'an dud yaouank hepken ; ha nann d'an dud en oad gouest d'en em ren o-unan. Gwelomp !

Pa deu daou bried e-hars treid an Aoter da rei dirak Doue o dourn hag o c'halon an eil d'egile ; da ober dirazan al le d'en em garet hed ar rest eus o buhez, d'en em zikour an eil egile da c'houzanz poaniou ar bed-man, peurvuia ne zonjont ket e c'hellfe Morse beza etrezo an distera disunvaniez. Ha koulskoude, petra 'zo stankoc'h hirio eged ar yenienn etre ar priejou ? Ankounac'hât a reont o devoa promettet karantez an eil d'egile dirak Doue. Deuet int da anaout an eil mankou egile ha n'hellont mui en em c'houzanz. Bemdez ez eus trouz ha brezel etrezo ; ha piou 'oar ha ne d'aint ket, hep respet ebet e kenver lezenn an Aotrou Doue, da c'houlenn digand eun den ha n'en deus gwir ebet evit kement-se, terri o dimezi. Met, komzou an Aviel a zo bet lennet deiz o eured a zo aman : « *Quod Deus coniunxit, homo non separabit,* ar pez a zo unanet gant Doue, n'hell den her freuza ! »

A ! ne vije ket gwelet etouez an dud ar yenienn hag an disunvaniez-se, ma vije e kalon ar priejou santimanchou kristen.

Gwelit ar priejou a zoujans Doue : ar re-ze a en em gley mat ; ar re-ze a zo eürus. Perak ? Daoust ha ne zav ket a-wechou eur gomoullenn bennak a-zioc'h o zi ? Eo, a dra sur, rak e pelec'h kaout war an douar an den n'en deus mank ebet ; met gouzout a reont en em bardoni, ha dre-ze e vevont e peoc'h hag e reont evel eur baradoz eus o zi !

II. — MAT EO AR RELIJION EVIT MERVEL

Ha mar deo mat ar relijion evit beva, eo mat iveau evit mervel ! n'eo ket rouez an dud a vev hep relijion ; rouesoc'h oe ar re a varv hep relijion.

Pa dosta 'vid an den ar mare da vont eus ar

bed-man, neuze dreist-holl e teu ar relijion da
ober vad d'ezan.

An den difeiz d'ar mare-ze, o sonjal e rank lezel pep tra, war e lerc'h, o sonjal eo echu pep tra evid ar vuhez-man, a gouez en dizesper. Keit ha m'en devoa yec'hed, e rae an den dispouint dirak Doue ; breman avat en deus aoun ; ankeniet eo rak santout a ra ne dle ket mervel a-bez ; krena a ra ha lec'h en deus, rak, eme an Abostol sant Paol : « Skrijus eo koueza etre daouarn an Doue beo ! » skrijus, dreist holl, evid an hini en deus disprijet e vadelez, graet goap eus e c'hourc'hennou, graet brezel d'ezan keit ha m'en deus gellet. Setu o tont breman tro an Aotrou Doue. Paour kaez den ! C'hoant dont, war e giz, en deus, rak n'eo ket evit sellet ouz ar maro — (ar maro a zo evel an heol, den n'hell sellet outan en e fas) ; c'hoant en divije da azeza c'hoaz eur pennadig war hent ar vuhez, met eur vouez a lavar : « Bale ! Bale ! kerz ! kerz ! Bale, kerzet a ra... ha koueza a ra evel ar re all. Pe seurt digemer a vezzo graet d'e ene ? pe seurt digemer a vezzo graet d'e ene ? pe seurt stad a vezzo graet d'ezan en tu all ? Ar stad a ra eur mestr ouz eur wezenn ha n'he deus ket douget frouez ; taolet e vezoz en tan : « Kerz, ene milliget, eme Hor Zalver, kerz d'an tan ne vougo morse ! »

Gwelit, er c'hontrol, an den a feiz, war e dremenvan ; klevet a ra trouz ar maro o tostaat kammed ha kammed ; gwelet a ra e nerz o vont digantan tamm ha tamm ; santout a ra ar yenien, yenien ar maro, o pignat, nebeud ha nebeud, eus beg e zaouarn hag e dreid betek e galon.

Ha koulskoude ne ziskouez tamm enkrez ebet. Perak 'ta ? Abalamour n'ema ket e-unan ; Jezuz-

Krist a zo gantan ; daou int ; an Doue krenv oc'h harpa e grouadur dinerz ; an Doue trugare-rei d'ezan fizians... Ya ! fizians en deus, pa ra eur zell war e lerc'h, rak miret en deus gourc'hennou Doue ha re an Iliz. Faziet eo bet a-wechou, gwir eo, met e zaelou hag an absolen o deus ken alies all ives gwalc'het e ene ; fizians en deus pa ra eur zell en dro d'ezan, rak en e di en deus roet kenteliou mat : pedenn, noz ha min-tin, sin ar groaz, a-raok ha goudre pep pred ; bu-hez ar zent bemdez ; an aviel bep sul ; en e barrez, skouer vat : bep sul, bep gouel berz e blas en iliz ; bep tri miz, war e zaoulin e kichen ar gador-gavez hag ouz an daol zantel. Gant an esperans start-se en e galon, e lavar kenavo d'e dud o skuilh daelou e kichen e wele, kenavo er baradoz ! Hag e varv e peoc'h, en eur gas ar grusifi d'e vu-zellou, dija sklaset, hag en eur lavaret hanoiou Jezuz ha Mari : *Beati mortui qui in Domino moriuntur* : eurus ar re a varv e doujans Doue !

Ha n'eo ket 'ta, ar gwir feiz eun tenzor evid an den epad e vuhez ; eul laouenedigez evitan war e dremenvan ? Eo sur. Ha n'eo ket estoun, en divije eun den gouiziek lavaret ar c'homzou-man : « Tra souezus, emezan, ar relijion graet evit kas an den da eurusted ar bed-all, a-ra ives e eurusted er bed-man ! »

O' mater patriæ, Anna potentissima, serva fidem, sancta intercessione. O ! santez Anna, patronez hor Bro, mirit bepred ar feiz en hon touez, rak hepdi, dies eo beva, enkrezus eo mervel.

Mirit hi d'ar vugale, vit ma vezint war an douar,
joa ha laouenedigez o zad hag o mamm.

Mirit hi d'an dud yaouank, vit ma chomint ato
fur ha ma kendalc'hint da veza direbech dirak
Doue ha dirak an dud.

Mirit hi d'ar priejou, vit ma vevint en unvaniez
ar vrasa, ma chomint en eur gichen, dourn an eil
e dourn egile evit sevel ha diskenn hent ar bed-man
hag en em ren etrezek ar baradoz.

Mirit hi d'an dud koz vit na grenint ket war o
diwezadou, vit ma ouezint mervel evel gwir Vretined,
en eur vouchat da groaz Hor Zalver Jezuz hag
en eur zerc'hel en o dourn chapeled e vamm garan-
tezus.

Ha d'eomp-ni holl a zo en em zastumet hag en
em volet aman dre respect ha dre garantez evidoc'h,
d'eomp-ni roït ho pennoz, ni ho ped, rak bennoz
eur vamm goz a zegas ato chans hag eurvad ha
c'houi eo mamm goz ar Vretored. Hon diouallit,
evel eur vamm ; hor skoazellit epad hor buhez ha
pa rankimp mervel, Itron Santez Anna, grit ma 'z
aimp d'ar baradoz ganeoc'h, da welet Jezuz, ar
Zent hag hon tud koz.

Evelse bezet graet.

*Prezegenn graet e par-
don bihan santez Anna
ar Palud, d'an 28 a viz
gouere 1907, gand an Ao-
trou Kerebel, a oa neuze
kure e Kemeneven.*

Rei skoueriou mat d'ar vugale

Ata, Yvonig, ha peurc'hraet eo ganez da zeveriou ?
— Ya, Mamm, ne jom mui nemet eun tammig bihan
d'ober.

— Labouret mat ec'h eus epad ar zizun ?
— Oh ! ya ! Ar mestr en deus lavaret d'in e tesken
buan hag en deus roet d'in ar groaz. — Kendalc'h va
mabig, hag e ri plijadur d'az tad ha d'az mamm.

Epad ma komze evelse ouz he bugel, ar vamm a bo-
nie da renka an traou en ti, da lakat koan war an tan-
d'ober kant tra all evel ma z'eus d'ober en eun tiegez.

Abenn eur pennad, e lavaras da Yvonig : « Dastum
breman da levrion ha da gazerou, ma z'aïmp da ziam-
broug da dad, rak hirio eman ar zadorn, gouzout a
rez. »

Ar ger-ze, « ar zadorn », a reas poan da ziskouarn ar
paotr. Siouaz ! Ma pet gwech n'eo ket bet o tiambroug e
dad d'an deiz-ze hag e pe stuz en deus her c'havet ! Nag
a dreuz peurliesa en ti d'ar zadorn da noz ! An tad a
zo eun den mat, pa vez diwar an dour, met eur gwall
zen pa vez mezo, ha da zadorn, goude beza bet e bae, e
tispiign en ostaleri al locenn vrasa eus an arc'hant re-
sevet evit ar zizun.

Ar vamm a oa eur vaouez eus an dibab, mat da la-
bourat ; en he zi an traou a oa naet ; an arrebeuri a

Iugerne, ar vugale gwisket dereat, daoust n'o doa ket a zilhad a briz bras.

Perak ne vije ket ar wazed fur evel ar merc'hed ? Perak o deus kemeret ar c'hiz diskiant d'en em vesvi, da zispign en ostaleuriou arc'hant hag a zo ezomm anezzan en o ziegez ? Anez an ostaleriou, anez ar vesventi, nag eurus e vije an darn vrasa eus an tiegeziou.

Mamm Yvonig, evit miret ouz he gwaz da zispign e holl arc'hant d'ar zadorn da noz, he doa kemeret ar c'hiz da vont d'e glask, araok ma vije mezo dall. Hag eun druez oa gwelet eun hevelep maouez o vont dre ar ruiou gant he bugale da ziambroug an tad a familh. Klask a rae kuzat he mez hag he foan spered o komz ouz he bugale, oc'h en em ziskouez laouen outo.

Ar vugale vihana ne gomprenenet ket hag o deveze plijadur, pa veze brao an amzer, o sellet ouz an traou. Met Yvonig a oa breman deuet en oad da gompren, hag ar zadorn a oa evitan eun dervez kalet meurbet. Gouzout a rae da belec'h edo e vamm o vont, gouzout a rae perak e kuitae evesle he zi d'an eur m'he doa ezomm da jom ebarz, gouzout a rae e welfe adarre bremaik e dad oc'h ober e zod gant kamaraded henvel outan. Hag ar paotrig a oa tenvai e benn, bale a rae o vez a m'oa ret, met gwelloc'h en devije kavet kant gwech chom er ger d'ober e zeveriou ha da zeski e genteliou.

Seiz eur a zo o serni e tour an Iiz. Poent eo en em gaout, rak ar vichereurien o deus bet o fae div eur zo, hag abaoe o deus bet amzer da eva meur a vanne.

En ostaleuri n'eus nemet c'houez ar butum hag an alkool. Tad Yvonig, eur c'horn butum en e c'henou, e voned war gestez e benn, a oa o tiviz gant e gamara-ded. Sevel a rae uhel e vouez, ar pez ne rae nemet p'en deveze evet re a vanneau En e zav edo e kreiz an ostaleuri, hag en eur denna e gorn eus e c'henou, ec'h en em lakeas d'ober eur brezegenn. « Ya, me lavar me, ar Frans a diefe roi sur gentel da Hitler, da Vussolini ha d'ar re holl a glask he heskinat, evel m'he deus graet gwechall d'an impalaer Guillou daou. Ah ! paotred, me a zo bet er brezel bras, me am eus kievet ar c'hanelliou e krozat. Ma vijent me chomet pell war an talbenn, ar

Brusianed o devije poket muioc'h c'hoaz d'an douar. Di-gaset oun bet pell diouz tachennou ar brezel da labourat en uzinou, Ezomm a oa, gouzout a rit, eus fuzuilhou, peziou-kanol ha pep seurt traou. Labouret hon eus, hag an trech'a zo bet d'comp. N'eus bro all ebet par d'ar Frans. Allo ! Eur voutailhad Champagn en enor d'ar Frans, hag en hon enor ive, sklaer eo. »

Ar Champagn a voe digaset, diskarget hag evet. D'ar mare-ze just e tigoras an nor goustadlik hag e voe gwelet o tont en ostaleri eur vaouez ha tri bugel ganti.

— Sell, a lavaras unan eus an everien, adarre da wreg o tont aman, Penndu ? N'out ket mui ar mestr ? En em lezel a rez da vez a kaset ha digaset evel eur c'hibihan !

Penndu a gavas dies beza goapaet evelso. Evelato n'ez eas ket e kounnar, n'en em gemeras ket ouz e wreg O welet ar groaz war bruched e vab Yvonig, e krogas en e zourn, e tigasas anezzan e kreiz an ostaleri... Ah ! paotred, emezan, me am eus eur mab hag a ra enor d'in. Deski a ra ar pez a gar. Gwelit, ar groaz a zo gan-tan adarre. Allo ! Eun dro all c'hoaz. Peo gwir va mab en eus labourat mat, e rankomp trinka c'hoaz araok en em guitaat. Me eo a bae. Petra a gemerit, paotred ?

Unan a gemer an dra-man, eun all an dra-hont, ha goulskoude ez eus awalc'h ganto. « Ha c'houi, va gwreg, Madame Penndu, hirio e c'hellit kemerit eun dra ben-nak, hag Yvonig ive, p'e gwir en deus bet adarre ar groaz. Allo, va mab, tosta, ma roin d'it eur pokig. »

Yvonig a die rei e voc'h da baka glaourenn eus genou e dad, met santout a ra n'eo ket e dad eun tad evel ma tlefe beza. Ar pevare gourc'hemenn a Zoue a lavar d'ar vugale kaout doujans evit o zad hag o mamm. Met an tad, eus e du, a diefe en em ziskouez eur gwir dad, rei d'e vugale skouerioù mat, beza fur e pep poent ha gel-lout lavaret d'e vugale : « Grit eveldon. »...

Ar vamm, pedet da eva eur banne, a zisklerias n'he doa ket a zec'hed ha n'he doa ket a ezomm da eva. « Hag Yvonig, emezi, n'en deus ket kennebeut ezomm da eva.

Allo ! Deuit buan ganeomp d'ar ger, rak prest eo koan.

Penndu a yeas droug ennan. « Gwelet a rit, emezan d'e gamaraded, va itron a ra fae warnon. Ma vije sentet outi, ne vije mui na banne na plijadur ebet. Met n'helio ket miret ouzin da vont gant va c'hamaraded. Piou eo a labour ? Piou eo a c'hounit arc'hant ? Me. D'in me eta d'ober evel a garan gant an arc'hant am eus gounezet epad ar zizun. Mag ar Penndu a jomas o'hoaz en ostaleri hag a zispignas an hanter eus an arc'hant en doa bet evit e zizun.

Petra a o'hoarvezo bremalk en e di, pa vez en em gavet ? N'e ket joa a zigaso, met spont ha tristidigez. Rebehou a raio d'e wreg ha marteze e zavo e zourn da skei.

Oh ! tech milliget ar vesventi, nag a zroug a rez en hor bro !

Ha c'houi hag hoc'h eus ostaleri hag a zalc'h tadou a familh en ho ti evit suna o holl arc'hant hag ober d'ezo koll o fenn, ne garfen ket beza en ho plas. Lavaret a rit : « Ret eo en em denna ha gounit arc'hant »

N'heller ket gounit arc'hant dre henthou dizonest. Ober droug a zo difennet gant lezenn Doue. Hogen droug bras a ra an hini a ro da eva da vesverien hag a laka tud da goll o fenn.

Y. U.

Deiz ar pardon

en eur barrez kristen

Gant an hany deuet en-dro, eo digoret lve amzer ar pardoniou. Edoug ar mizou brao, an eil goude eben, pep hini d'he zro, ilizou hor bro Breiz a vez graet gant lid kaer o gouel, o dervez bras. Eun deiz a levenez santel eo gouel ar pardon en eur barrez kristen, hag an holl, bras ha bihan, o deus mall d'e welet o tigouezout. Evid ar gwir gristenien, evid ar gristenien vat, ar pardon n'eo tammo ebet ar staliou, ar c'hoariou, ar redagogou a gaver war ar plasennou, nann, ar pardon evito eo gouel an iliz parrez, an iliz-se hag a zo ive o c'hêr, hag eman enni, o Doue, o holl zenzor war an douar. Da genver gouel ar pardon, piou a vez trist er barrez? den ebet. Gwisket ganto o dilhad braoa, an tal laouen hag evel yaouankaet, ar barrisioniz holl, koz ha yaouank, a gemer en deiz-se hent an Iliz gant muioc'h c'hoaz a lorc'h eus o feiz. A bep tu o gweler o tifourcha, eus ar parkeler, eus ar gwenojennou, eus ar straejou ; skany o gar ha tiz warno, hini ne fell d'ezan beza diwezhet en deiz-se. Epad ar mintin, doriou an iliz ne chanont da zigeri ha da zarra; stank eo c'hoaz, ar re a deu da ober o desionou evit gouel ar pardon. Hag eo eur blijadur gwelet ar merc'hed, ar gwazed-se, o tostaat ouz kadur ar binijenn evit diboutrenna o ene, hag o vont ac'hano d'an daol zantel, da daol o Fask kenta, evel da eur pred eured, da zibri bara an elez. Oc'h ober evelse, ec'h heulient ar giziou, o deus heuller an o raok o zdou. Penaos ne vefent ket eurus, « unanet gant Hor Zaiver, gwir eurusted a gaver ». Al komprent mat a reont i, petra die beza gouel ar Zant patron, gouel an iliz parrez, eun dervez a wir bardon eus ar poehejou hag lve eun dervez a c'hrasou puilh evid an ene. Er zakramanchou a reservont, an eil tra hag egile a zo, e gwirionez, roet d'ezo. An Iliz, gwella ma z'eus gellet, koanta ma z'eus gellet, eo bet kempennet evit gouel bras ar pardon. Pa z'er enni e kaver eo renket mat pep tra, skeudennou ha relegou ar zent, ar bannielou, ar c'hoaziou a zo lakaet a-wel d'an holl hag o deus kavet brao o flasou. An aoter vrás a zo eun drugar sellet outi gant he zouohêrav brodet, he c'hoantoiolou o lugerni, hag he bokedou, a zo henvel euz eur c'hoad e bleun. An aoter-ze, kouiskoude, a die diskenn warni

Doue e-unan, daoust pegen skedus e c'hell beza, n'eo ket ar pez a zo da gâera en iliz, nann. Ar pez a zo da gâera, a galz, eo ar bobl tud a zo deuet d'an oferenn-bred; n'eus ket eur gador c'houollo; an iliz a zo leun-chouk. Eun dudi eo kleet an ilizad kristenien-ze o kana, o tiskleria, holl a-unan, o felz hag o doujans d'o Doue; eun dudi iveau gwelet troet ouz ar gador-brezeg, o selauo gand'vez; oc'h eva evel pa laverfen, ar gwirionezu saintel a gouez anez. Ar feiz kristen, feiz an dud koz, beo ha birvidik eo c'hoaz; tridal a ra e kalonou an holl; e déiz ar pardon koulskoud e teu da gemeret eur sked hag eun nerz nevez.

Da zeiz ar pardon, goude an oferenn-bred, an dud o deus plijadur oc'h en em gaout an eil gand egile, ar gerent gand ar gerent, ar vignoned gand ar vignoned. Peurliesa, ma veu c'hoaz an tad po ar vamm goz, ar vugale hag ar vugale vihan a yelo neuze d'o gwelet hag a leino asamblez, rak ar pardon mard'eo gouel bras an iliz parrez, a zo ive gouel ar famili a gar en deveze se en em voda holl er gêr en-dro d'an daol. Gouel ar pardon eo gouel ar feiz, bet'ez eo ive gouel ar garantez.

Ar gristenien vat ne gavont ket eo awalc'h rei da Zoue ha d'io zant patron al lodenn genta eus deiz ar pardon; an dervez a-bez a fell d'ezo rei, setu peraf, goude beza en em laouéaet ken etrezo er gêr, e tizroont d'an iliz evit ar gousperou. Epad an oferenn o deus dreist-holl kanet o feiz hag o doujans e Doue; epad gousperou e kanint meuleudi o zant patron hag her pedint da zigas d'ezo e skoazzell hag e vennoz. En enor d'ar zant patron a zo karget gant Doue da veilha war ar barrez hag evit harpa ar pedennou, e vez graet ar prosesion. Ar prosesion, unan eo, eus pedennou kaéra an iliz, pa vez heuliet gant devotion hag urz vat. En eur barrez kristen, ne glever ket, a druge Doue, an dud o ehoarzin hag o kaozeal e kerz ar prosesion, ne veler ket ar barrisoniz o chom du-man, du-hons da zigeri e ginou da zellet; kement-se a vofe divajo ha divergent hag a c'hellite rei tro da daoler dismegans war ar relijion. Ar prosesion a zo eur skeudenn eus an iliz en hent warzu bro an nenv, gant kroaz Hor Zalver en penn ar arok ha skeudennou ar zent e tout goude, e verk d'ar gristenien, war roudou piou e tleont bale evit pignat ive d'ar c'hoaz. Gouel ar pardon en iliz a, vezoo klozet dre vennoz ar Zakramant meuleg ra vezoo; bennoz Doue, petra c'hell beza gwelloc'h. E vennoz war ar barraz a-bez, ha war pep hini eus an dud vat o deus santelaet dervez, ar pardon ha n'eo ket laouéna ha talvoudusa digoll a c'hellfed da c'hortoz digant Doue?

« Pegen kaér eo hor pardonou
karget a dud a verniou. »

L. B.

Perig hag Azilis

Setu aman eul lodenn eus ar pennad-skrid am oa komzet anezan d'eo'h, er miz tremen, hag a blijas kement da Azilis ha d'he fried, rak Perig a vez lorzh ennem pa glev meuli e zousig. Ha goude m'en divije ar skrivagner anavezet ar wreg yaouank, n'en divije ket gellet komz gwelloc'h anez ; met, holl blac'hed yaouank Breiz-Izel o deus dalc'het d'o gwiskamant ha d'o c'hoef a c'hell iveau kemeret evito ar pez am eus lennet en e brezegenn ; n'ouzon ket e pelec'h en deus an Aotrou-ze gwelet ar pez en deus gwelet, met e gomzou a zo kouezet diouz e bluenn ker sklaer ha dour stivell o tivera diouz ar roc'h ; lennit kentoc'h :

« Deiz ar foar vrás a oa, emezan ; gwelet a ris « eno Bretonezed gand o gwiskamanchou kaer ; « koant e oant ha laouen ha merc'hed ar c'hériou, « a oa izel ha dic'hened en o c'hichen ; o sperd « uhel a skede en o daoulagad ha diouz o gwelet « hepken e oa anat e oant eus eur ouenn dud dis- « par evel ma 'z eo hini ar Vretoned.

« Ar merc'hed-ze a zouge war o fenn ar c'hoefou « gwenn ha kaer a zo stank e Breiz hag a zo hen- « vel ouz laboused-aod war ar mor : koefou Kerne, « dantelezet ha skany, koefou Treger lemm o be- « gou ; koefou Leon, a bep seurt anezo : sparliou, « chikolodennou, toukennou, koefou Batz, Lesne- « yen, Carantec ha Montroulez ; holl e oant koant « souezus ha peger koant oa ar merc'hed dindan- « no, peger bras ha pegen lirzin !

« Merc'hed all a welis c'hoaz, merc'hed yaouank

« hag o devoa kavet bravoc'h en em wiska e giz
 « kér; c'hoantaet o devoa hen ober hag hen ober
 « o devoa graet, met, siouaz, pegen dizoare e oant
 « gand o zokou distrantell henvel ouz neiziou pi-
 « ked, kestennou gwenan, goloiou podou, ya, pe-
 « gen dizoare e oant e kichen o c'henvroadezed hag
 « a oa eun dudi sellot outo gand o c'herunennou
 « diouaskellok, traou eus ar re gaera a oufed gwe-
 « let hag a zeblante beza bet laket war bennou ar
 « re veo gant daouarn ar re varo, daouarn o zud
 « koz. Ar re a oa en em fichef evelse, hervez ar
 « giziou nevez, o devoa bet c'hoant, sur a-walc'h,
 « da vont da itronezed ha da zimezelled ; mez o
 « devoa, m'oarvat, o chom e renk ar goueriadezed ;
 « paourkaez merc'hed ! fazia o devoa graet ;
 « n'oa ket diaes o anaout etouez ar re all ; hen-
 « vel e oant ouz rouanezed diskaret diwar o zron,
 « dilezet gand o sujidi ha va-unan e welen n'oa
 « ket kals a re vrao, en o zouez ! ne gaven koan-
 « teri ebet enno hag e sellen outo gant truez en
 « eur zonjal — : An den n'eo ket den a-walc'h
 « anezan e-unan ; evit beza en e gaer en deus
 « ezomm eus an amzer dremenet, eus skoazell an
 « dud a zo bet en e raok ; neuze hepken ma chom
 « stag ouz e ouenn, stag ouz e dud koz, e vezoo
 « eun den a enor, eun den a spered ha goude ma
 « vefe dister da welet ! »

— Feiz, eme Oliv, — goude beza lennet ar c'hom-
 zou-ze skrivet gand unan eus an daou ugent skri-
 vagner gwella a zo e Frans, — evidon-me a zo bet
 tost d'in iveau beza tapet etouez ar merc'hed dis-
 kiant-ze ; anez Azilis aze e oa graet ganen.

— Ha ne vijes ket bet mestrez er Stank, eme Vo-
 ris, ha va mamm n'eo ket da lavaret e vije bet eu-
 rus evel ma 'z eo breman. Eur gamaradez vat ez

poa dibabet, eur vaouez a galon hag a relijon, a
 ya war eün gant he hent hag a zo eur skouer evid
 an holl !

— Ya ! eme Oliv, hag aoza traou mat a ra iveau,
 ouspenn ; ganti eo em eus desket ober ar gonign
 ez an da ober hirio a-benn warc'hoaz, evid ober pli-
 jadur d'az vamm.

Kouign gant frouez

Evid ober eur gouignenn da bemp den kemerit
 eun hanter lur vleud ha daou gartouroun, da la-
 varet eo eun hanter lur amann mat. Lakit ho pleud,
 en eur bern, war an daol ; grit eun toull e kreiz ar
 bern ; lakin ennau eun nebeudig holen ; kemerit
 eun tamm eus an amann ha merit mat, en eur la-
 kat, a-nebeudou, eun hanter gwerennad zour ebarz ;
 beza ho pezo laket c'houec'h pe zeiz tamm sukr da
 deuzi en dour ; kendalc'hit evelse betek ma vo aet
 an dour a zo er werenn, hag an hanter eus an
 amann ; rollit an toaz c'houec'h gwech, gant eur
 rollenn goat, ha bep tro e lakeoc'h eun tamm
 amann ; pa vo aet an daou gartouroun amann, e
 ledoc'h ho kouign war eur plad, bet lardet gant
 amann, ha taolet eun neubeud a vleud ennau da
 viret outi da staga, hag hel lakeoc'h er fourn da
 boazat.

Ar gouign-ma a rank beza tano, rak, evel m'em
 eus lavaret, e lakeer enni, pe warni, frouez bet poa-
 zet disparti : prun, avalou, per, sivi, spezard, ké-
 rez, pechez : holl e vezont kavet mat.

Ar sivi a vez taolet epad ugent munud en eur
 gastolorenn e lec'h ma 'z eus dour ha sukr o virvi
 asambles ;

An avalou a vez trouc'het dre dammou ha
 graet henvel d'ezo ;

Ar spezard a vez lakeet da zizeoura war eur zil pa vezet poaz, ha ne lakeer sukr ganto nemed goude; ar prun hag ar c'herez e vez graet kement all d'ezo ;

Ar per a boazer er gwin ruz, sukr ebarz. Lakaat a c'heller, war an toaz, eun delienn baper lardet, ha war ar paper-ze e lakeer fâ-munud, pe hariko gwen ; araok lakat er fourn e vez graet an draze, ha pa vez poaz ar gouign e lammer ar paper evel just.

Tintin ANNA.

◆ LES LIVRES BRETONS ◆

Abbé J.-M. HENO. — BOURAPTED EN TIEGEH (Les plaisirs du ménage). Un volume jésus, sous couverture en deux couleurs, avec bois original de X. de Langlais. Papier Edition Montgoñier. 15 fr. 70 franco (Il reste quelques exemplaires sur papier vergé fabriqué en Bretagne: 20 fr. 70 franco). Aux Editions de DIHUNAMB, M.-L. Herrieu, St-Caradec, HENNEBONT. C. C. 24128, Nantes.

Des contes bretons savoureux, désopilants parfois, et... en breton. Cela étonnera les habitudes des contes dits bretons... en français! Des scènes vécues, avec des expressions, des réflexions, des attitudes typiques. Et, sous ce franc rire, la petite leçon de morale que l'auteur laisse au lecteur le plaisir de deviner lui-même. Le tout écrit dans un style imagé et personnel, d'un singulier relief, qui faisait dire à un lettré breton: M. Héno est vraiment génial: il a des trouvailles extraordinaires. Et cette œuvre nous change un peu des livres bretons austères ou mélancoliques: c'est un gai rayon de soleil sur la grisaille de l'existence.

EN SOUSCRIPTION: LE BRETON USUEL (dialecte du Morbihan), par L. Herrieu, 3e édition revue et augmentée. Manuel pratique de la langue bretonne, indispensable aux commerçants, hommes d'affaires, touristes, etc. Grammaire, céticismes, vocabulaires, conversations, noms pour villes, bateaux, etc... Prix réduits pour les souscripteurs. S'inscrire chez l'auteur: St-Caradec, Hennebont.

KUZULIOU AR MEDISIN

AN DEVADUR

Aliès en em gav ar vugale da veza skaotet gant dour tomm, pe gant kafe ; setu aman, war-lerc'h, eun ali bennak. Ne gomzan ket eus ar re a zo gwäll-devet, rak gwella zo d'ober neuze, eo mont da gerc'het ar medisin ; met komz a ran eus an devaduriou diwar c'horre, a boaz ar c'hrôc'henn, hag e wele, abenn eur pennad, klogorenou o sevel. Ar c'hlögorenou-ze a zo da veza toulet, ha da c'houde e c'heller lakat warno eun tamm poult « bikarbonat de soude » ; vad a ray ive souba an tachad klanv en dour yen, ar yena ar gwella, kerkenet ha ma vezet skaotet, ha lakat « bikarbonat de soude » dioc'htu goude ; pe c'hoas, lakat dour-raz hag eol da zibri, kemmesket: e lec'h ma 'z eus bleunion lili, e c'heller o dasustum hag o lakat en eur youtailhad eol ; e lec'h zont bet daou, tri miz o teuzi en eol ne vezont nemed gwelloc'h a-ze ; o lakat da domma ous an heol, epad an hanv, boutaillh gag all.

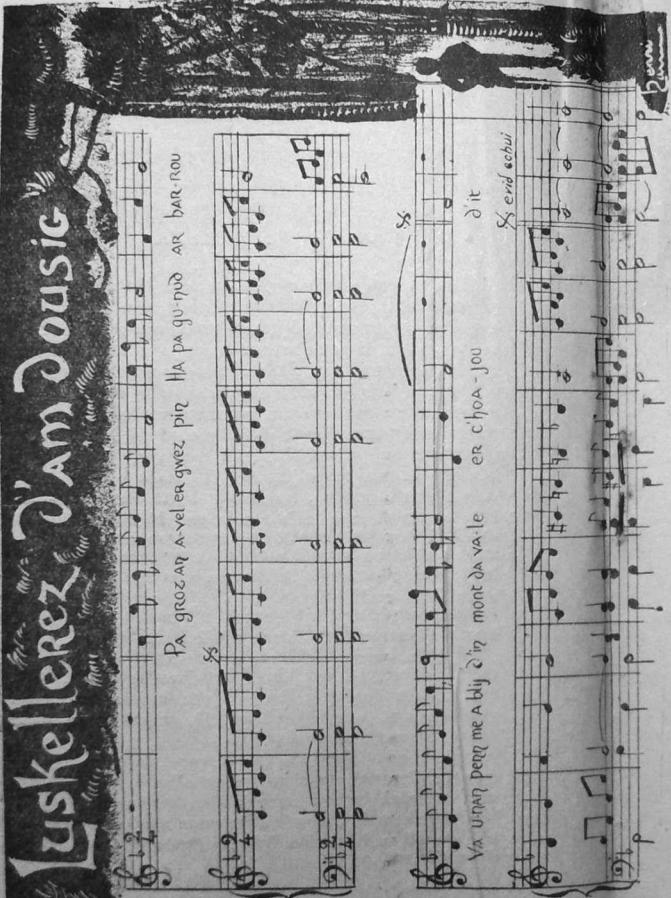
Deliou loré, drailhet munud ; teurel warno lard teuz bero hag o c'hemmesk, muia ma c'heller ; setu aze eul louzou all.

Ar gwin, war a leverer, a zo mat ive ; souba ennan an tachad devet. Pa vez deuet ar c'hrôc'henn kuit, ec'h alier lakat razelin boriké ; ha, da c'hedal ar medisin, pa vezet gwäll-skaotet, e c'heller lakat 10 gramm elum en eul litrad dour, da zouba an tachad tizet.

Arabad eo starda an traou war eun troad pe eun dourn devet ; d'ar red e rankan rei an aliou-ma hizio, rak tud a zo ous va gedal, hag an Aetrou Mezok a lavar d'in : « Kloz da bennad, ya mah ! a-walc'h az peuz merket ! ma sevenont da holl guzuliou, lennerien Feiz ha Breiz ne deuy ket kalz anezo d'am c'haout. »

PAOL AR RIOULLON.

Luskelerez D'am Dousig

1
Pa groz an avel er gwez-pin,
Ha pa gunud ar barrou,
Va-unan penn, me a bli d'in
Mont da vale er c'hoajou.

2
Kunud ar gwez 'zo 'vel eur werz
D'am spered paour glacharet.
Ha dindan ar pin, me a gerz
Gant sonj va muia-karet.

3
O va dousig, pelech' eman
An deiziou dous tremenet?
Gant klemm ar pin, va c'halon glany,
Er c'hoad bras 'zo luskellet.

4
O plac'hig koant 'vel eur bugel,
An deiziou dous 'zo aet kuit,
'Met kunud ar gwez a luskel
Eur galon 'yo atao d'it?

Konizou sawet
gand
JALM KONAN
Koadkidan,
gwengolo 1932.

Ton
sawet
gand
an Ao. MAYET

4. AR FOENN.

Kanaouenn
miz
ar foennou

Va Falc'h

War don :
La Paimpolaise

I

'Vel pep falc'her, me 'm eus eur benveg
Kamm e veg lemm war e droad hir,
Bep mintin a-raok mont d'ar foenneg
Eo red lemma e varvenn dir.

An annev a zon
Ato 'r memez ton

An trouz pounner a gas ar c'housket
A-bell diouz va daoulagad kêz
Hag a zihun prim al laboused
Barz ar pengosou hag an drêz.

II

Skany ha plen evel eur momeder
Ar benveg mat a ya en dro
Ha war e hent ar yeot dibreder
A gouez er restenn dre ma sko

Ar falc'h dre ma troc'h
War ar prad a roc'h
Ha peurvia dindan an heol bero,
A-wechou dre ar glao bras
Eus ar falc'her eur c'houezenn c'houero
A ziver war an tirienn glas.

III

P'her saver en aer evit lemma
Diverglet ha gleb gand ar gliz
E sked koulz hag an arc'hant gwenna
En dra ma stok ar maen gant tiz
Diskana 'ra c'hoaz
Ken kaer ha biskoaz
Hag e lavar en he c'hanaouenn :
« M'ho peus c'hoant da gaout nerz ha sked
Labourit mat ha kanit laouen
Hag e vezoc'h eurus er bed ! »

Kernevad Yaouank.

*Kužuliou
ar
Geginerež*

Kig-yar gant Legumaj

Lakit ar c'high da boazat er fourn ; goude hen trouc'hoc'h a dammou, hag e talc'hoc'h al lipig a vez er plad.

A hent-all, e lakeoc'h, en eur gastoloren : karotez, irvin, eur guchenn ognon, da boazat war an tan, gant eur weren-nad soubenn, eur werennad lipig eus ar plad, pebr hag holen.

Pa vez poaz al legumaj, o frikoc'h evit o sila, hag e talc'hoc'h an dour diwaro. Lakit eun tamm kaer a amann da deuzi ha da rouza, eun nebeudig ; lakit, ebarz, an tammou kig, hag eur banne eus an dour a zo bet o poazat al legumaj ; lakit an draze war an tan epad eur c'hard-eur pe ugent munud ; da c'houde, e lammoc'h an tammou kig-yar, a vez dal-c'het tomm war gorn ar « fourno » ; lezit al lipig da virvi, pe otramant e vez re dano, rak laket ho pezo ive ebarz, al lipig a zo chomet er plad bet er fourn ; pemp munud a-raok lein, e lakeoc'h al legumaj silet, el lipik-ze, hag e taoñec'h, war an tammou kig, ar pez a zo en ho kastolorenn.

Pa ne vez ket kals a amzer, e cheller ive lezel, en o fez, an tammou legumaj, e lec'h o frika.

Meur a zoare a zo da gempenn ha da aoza eun tamm kig ; e astomma a cheller ive gant al lipig am eus komzet anezan uheloc'h.

Grit an esa hag e lavaroc'h d'in ma n'eo ket mat !

LIZIG.

Eur pardon bras :
SANTEZ ANNA WENED
(26 a viz gouere)

Santez Anna Wened a zo eur gêrig eus ar Morbihan, hag a wel bep bloâz, da genver ar 26 Gouere, milierou ha milierou a bardonerien a deu di, eus pevar c'horn Breiz, da bedi Santez Anna, Mamm-goz ar Mabig Jezuz, hag ive Mamm ar Vretoneed.

Ha gouzout a rit bugale, perak eo ken enoret Santez Anna el-lec'h santel-se ? Selaouit :

D'ar 25 a viz Gouere 1624, Yvon Nikolazig, eul labourer douar, a duec d'ar gêr eus e Iliz parrez, el-lec'h m'oa bet o kovez. O laret e japeled emedo, en eur gerzet, pa welas dirazan eun Itron gwisket kaer, ha skedus evel an heol. Spontet eun tammig. Nikolazig a yeas founnus d'ar gêr.

En noz warlerc'h, n'hellas ket kousket. Astennet oa war ar plouz en e c'hranj, pa welas adarre dirazan ar memes Itron, hag en dro-man e komzas outan e brezoneg :

« Yvon Nikolazig, na spontit ket, me eo Anna, Mamm Mari. Kerzit da laret d'hoc'h Aotrou Person, em oa gwechall en ho park hanvet ar « Bon-senno » eur chapel konsakret d'in... 924 vloâz ha 6 miz a zo abaoe m'eo distrujet C'hoant am eus e ve savet ar chapel-se en dro. »

Mont a reas Nikolazig da gaout e Aotrou Per-

son, met henman, siouaz ! ne gredas ket al labouer douar.

En noz etre ar c'houec'h hag ar zeiz a viz Meurz, Nikolazig a voe dihunet gant eur goulou a jome en êr dirazan. Santez Anna a en em ziskouezas adarre, hag a laras d'ezan gervel an amezeien evit heulia ar goulou a wele.

Pa deuas Loeiz ar Rouz, breur kaer Nikolazig, hag e amezeien, e voent kaset gant ar goulou, betek park ar « Boseno ». Eno ar goulou a jomas a-zao, en eul lec'h ma n'helle den lakat an ejenned da vale warnan.

Loeiz ar Rouz a doullas dindan ar goulou, ha prestig e voe kavet eur skeudenn goat da Santez Anna.

Eno, el lec'h-se, santeleet gant kement a vira-kloù, e weler herio, eun iliz kaer, savet gant Breiziz da Santez Anna, ho Mamm vat.

Bugale, d'ar 26 eus ar miz-man ho pet sonj da bedi Santez Anna, evidoc'h, evit ho kerent, evit ho parrez, hag evit hor Bro gaer Breiz-Izel.

Evidomp-ni ema
He c'harantez vrasan ;
Evidomp-ni e ra
He burzudou kaeran.

YVONIG.

Koajou Kizellet gant Janed Malivel.

Kenstrivadeg

ar vakansou

Miz Gouere! Miz ar foennou!
Hep dale, bugale ger, e vezoc'h e vakans.

Pebez laouenedigez evidoc'h!

Netra da ober epad daou viz.

Feiz ha Breiz, mall gantan atao ober plijadur d'e lennerien yaouank a ginnig d'ezo hirio, eur genstrivadeg nevez da ober epad ar vakansou: eur genstrivadeg — un concours — aes meurbed hag e c'helloc'h holl kemeret perz ennan.

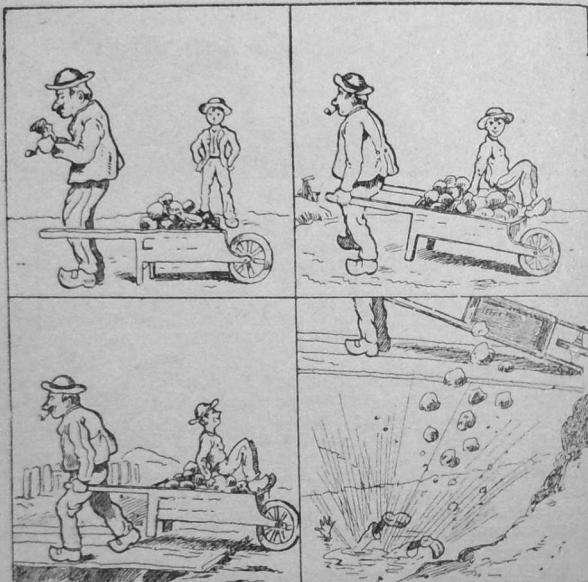
Selaouit mat!

Sellit piz ouz an taolennou a welit war ar bajenn warlerc'h; eun istor fentus a welit warni; eun dra a vank: komzou an istor-se. C'houri, bugale, a zavo ar c'homzouze, e brezoneg, na petra 'ta, hag a rajo teir pe beder linenn da ziskleria ar pez a welit e pep taolenn.

Fizians am eus ho peus komprenet mat.

Ouz paperenn ho tever ho pezo da staga ar « bon » a gavoc'h war unan pe unan eus pajennou an embannoukenwerz; ne vez o faperenn o-unan.

Prizion « Ar brezoneg dre daolennou » a vez o faperenn o-unan. Prizion « Ar brezoneg dre daolennou » a vez o faperenn o-unan. Prizion « Ar brezoneg dre daolennou » a vez o faperenn o-unan. Prizion « Ar brezoneg dre daolennou » a vez o faperenn o-unan.

TAOLIT EVEZ

Arabad degas ho teveriou ken na
vezo moulet Kenstrivadegou Miz Eost
ha gwengolo.

Eur skouer dispar

Miz gouere; en eun tiegez war ar mèz, an holl,
gwazed ha bugale a zo bodet en dro d'an daol.
epad ma weler ar merc' hed o tistalia diouz koan.

An ti a goumans tenvalaat, rak an heol a zo
aet eur pennadig 'zo d'e glud, ha setu m'ac'h elum
ar vamm ar goulou.

Neuze eur verc'hig, dek pe unnek vloaz, a bak di-
war eur stal e penn an daol, eul leor dudius. War
e c'holo e weler eur skeudenn d'hor Zalver kurunet
a spern, hag a-zioch, e lizerennou aour, eo skri-
vet ar geriou-man: « Buhez H. Z. Jezuz-Krist. »

Al leor kaer a oa etre daouarn ar verc'hig oa
eta Buhez Hor Zalver Jezuz-Krist, hini an Ao-
trou Uguen, hag an Tad Eujen.

O welout al leor o tont war an daol, an holl a
ra sin ar Groaz da heul ar verc'hig, hag houman
neuze, gant eur vouez sklér ha plijus kenan a lenn
da holl dud an ti eur pennad eus al leor dudius-se.

Tridal a rae va c'halon em c'hreiz, o klevout al
lennerez dispar-ze, a ouie ken brao, e brezoneg, rei
da glevout, tenzor divent an Aviel; hag e sonjen
ennoun va unan: « A! ma vije gwelet an dra-man
en holl familhou Breiz-Izel, nag ez afe gwelloc'h

an traou ganeomp! Neuze ar Feiz, e-lec'h mont war ziskar, evel ma ra breman Siouaz! a deufe buan da veza ken start a biskoaz, e-kreiz ar Vretoned. »

Goude al lennadenn santel, an holl a ia d'an daoulin evit ar pedennou diouz an noz.

Ar c'his da lenn Buhez ar Zent a oa gwechall e pep ti; breman, siouaz! ar c'his santel-ze a zo kouezet e meur a-lec'h.

Bugale, d'eoc'h c'houi eo sevel ar c'his kaer-ze en dro! Ar vugale pa garont a c'hell dont a-benn eus meur a dra pa vez Doue a-du ganto, hag aman, war ar poent-man, bezit diniec'h, skoazell Doue ne vanko biken d'eoc'h.

Klevit-ta! anaout a ran paotred hag o deus graet d'o c'herent kemer ar voazamant a gomzan d'eoc'h anezi! Daoust ha n'hellfec'h ket ober kend-all?

Ma n'eman ket c'hoaz leor kaer Buhez Hor Zalver Jezuz-Krist en ho ti, nevez graet gant an Aotrou Uguen hag an Tad Eujen, lavarit d'ho mamm her prena ; evit-se n'he deus nemet mont da gaout beleien he farrez.

Ha konta c'hellan warnoc'h evit al labour santel-se, bugale? Ya, sur oun c'houi a glevo va mouez, rak anaout a ran ho kalonou. Gouzout mat a ran pegelement e karit an Aotrou Doue ha pegelement a c'hoant ho peus, d'ober d'an holl en dro d'eoc'h her c'harout. Deskit eta *lenn mit* ar Brezoneg, yez kaer Breiz-Izel, ha *lennit bemdez dirak holl dud ho ti*, Buhez Hor Zalver Jezuz-

Krist, pe Buhez ar Zent, hag eun deiz c'houi a vo digollet kaer gant Doue en e Varadoz.

War-Zao eta ! Bugale, bec'h d'al labour ha betek penn, gant skoazell Doue, ar Werchez hag holl Zent Breiz.

BREURIG.

Gounideien ar Brezoneg dre daolennou

MIZ MAE

KEVRENNAD A	L. Le Gall, 4 1/2. H. Pors, 4. M. Faiveur, 4. F. Cam, Kergréac'h, 4.
Lannurvan (merc'hed)	A.-M. Lety, 9. A.-M. Le Gall, 7 1/2. J.-Y. Le Meur, 7.

Pleyben (paotred)

Y. Brenaut, 9. P. Stervinou, 8 1/2. J. Goumelon, 8. A. Le Bihan, 8. R. Lallaouret, 7 1/2. Y. Guillou, 7. R. Plassard, 7. J. Morvan, 6 1/2. L. Mao, 6 1/2.	E. Sergent, 9 1/2. A. Kerivel, 9 1/2. H. Moal, 9. M.-A. Keravec, 8 1/2. M.-A. Cosquer, 8. A. Le Brun, 8. L. Goulaouen, 8. M. Guillou, 7 1/2. T. Clauquin, 6 1/2.
Sant-Goazeg (merc'hed)	
Loeiza Morvan, 9. A. Guiffes, 6.	

KEVRENNAD B

Langolen (merc'hed)

Poullan (merc'hed)

Scrignae (merc'hed)

Adèle Scouarnec, 8 1/2.
 F. Cam, Kerboullan, 8 1/2.
 L. Rouswal, 8.
 Y. Bernard, 8.
 H. Lammande, 8.
 M. Plassard, 8 1/2.
 J. Benjamin, 7 1/2.
 Y. Cam, Kerboullou, 7.
 T. Floch, 7.
 H. Caignard, 7.
 L. Urvas, 7.
 D. Masson, 7.
 F. Cam, 6 1/2.
 Y. Syllard, 6 1/2.
 S. Cornee, 6 1/2.
 H. Guillou, 6.
 V. Fer, 5 1/2.
 Y. Cam, Quilivel, 5 1/2.
 M. Coant, 5.
 J. Jezequel, Quilivel, 5.
 M. Floch, 4 1/2.
 S. Auffret, 4 1/2.

Sant-Goazec (merc'hed)

M. Le Berre, 7 1/2.
 M. Le Dall, 6 1/2.
 F. Le Page, 6 1/2.
 M. Flejou, 6 1/2.
 S. Corfa, 6 1/2.
 A. Le Berre, 6.
 J. Herve, 6.
 L. Parquie, 5 1/2.

KEVRENNAD C

Langolen (merc'het)
 M. Henriet, 9 1/2.
Notenn : Labour Kaer
Pleyben (paotred)
 L. Lallaouet, 8 1/2.
 J. Benoit, 8 1/2.
 M. Gallou, 8.
 Y. Autret, 7.

SKOL GRISTEN SI-GABRIEL**Pont 'n Abad (Paotred)**

J.-L. Blanchard, 6 1/2, 5 1/2, 5.
 J.-M. Bossr, 5, 4, 7.
 H. Buhanic, 7 1/2, 7 1/2.
 L. Breton, 7 1/2, 7.
 A. Cariou, 7, 6.
 J. Calvez, 6, 6.
 A. Cidval, 5 1/2, 5.
 F. Calvez, 7, 7, 6 1/2.
 H. Corre, 7 1/2, 6.
 J.-L. Cossec, 7, 7, 7.
 M. Courgueux, 4 1/2, 4 1/2.
 J.-B. Doare, 6 1/2, 5 1/2.
 A. Even, 4, 3.
 A. Gentrie, 6, 5 1/2.
 G. Gentrie, 7 1/2, 7 1/2, 8.
 L. Gueguinat, 7, 6.
 J. Guellec, 7, 5 1/2.
 J. Guillou, 7, 6, 5 1/2.
 J. Hascoet, 7, 6 1/2, 5 1/2.

L. Henoff, 7 1/2, 8, 7.

J. Kerviel, 5 1/2, 6.
 J. Kerisit, 8, 8.
 R. Le Bec, 9, 8 1/2.
 J. Le Cléac'h, 6, 7 1/2.
 P.-J. Le Cléac'h, 7, 6 1/2.
 P.-J. Le Floch, 6 1/2, 4 1/2, 5 1/2.
 B. Le Gouil, 4 1/2, 4 1/2.
 L. Le Lay, 6 1/2, 5.
 L. Le Pemp, 7 1/2, 7 1/2, 5.
 E. Le Pemp, 6 1/2, 7, 7.
 M. Le Pemp, 4 1/2, 5.
 M. Morvan, 6, 5 1/2, 5 1/2.
 S. Peron, 5, 4 1/2, 4 1/2.
 G. Plouhinec, 8, 6.
 L. Quiniou, 6 1/2, 5 1/2.
 C. Signor, 5 1/2, 5.
 J. Sinou, 8 1/2, 8.
 A. Stéphan, 5 1/2, 5 1/2.
 A. Stéphan (c. s.), 5, 5 1/2.
 J. Strullu, 7 1/2, 6 1/2.
 J. Tauvénan, 6 1/2, 6 1/2.
 J. Thomas, 7 1/2, 7.
 P. Vigouroux, 7, 6.

Feiz ha Breiz ar Vugale vihan**POUFER PESKETAER**

Koen-Koen Koz. — Sell' ta, ho sac'h c'houi a zo leun: c'houi ho peus bet chans, avat!

Poufer. — Ya! Ya! me a leun va sach' atao a besked araok mont da besketa evit ma ne vezoo ket red d'in dizrei ez c'houlo... Ha! ha! ha!

Koen-Koen vihan, Per ar Rous hag ar filip. — Pou... pou... fer ! Poufer ! Poufer ! ..

An Hinkin benniget

Panefe he c'harantez hag he c'hoant da ober vad, Godig a vije bet fatet o welet eun dra evelse. He anken a roas nerz d'ezi, hag e chellas, diouz an diavaez, kripat iveauz ar barrinier houarn ha l'avaret gouestadik d'ar prizonier :

— Aotrou Jili, setu aman bara.

— : Piou out-te ? eme ar prizonier o tistrei buan da welet piou a gomze. Ael a-berz Doue, hag eus ar baradoz e teues-te ?

— O ! nann, ne d'oun nemed eur goueriadez paour, ker paour zoken, ma n'em eus da ginnigen da eur mab a Vreiz nemed eun tamm bara du. Me eo Godig Madec.

— : Godig ? eme ar prins en eur gas buan ar bara d'e chenou hag o chaokat warnan sasun, Godig ? Pelec'h em eus me klevet an hano-ze ? ha n'eo ket te oa ar verc'hig-se e kasjomp d'ezi, Franzeza ha me eun hinkin, breman ez eus eun nebeud bloaveziou ?

— : Ema aman ganen an hinkin, va frins; n'oun ket bet diskroget anezan aboe.

— : Ha penaos, merc'h kaez, ec'h eus te gellet, e kreiz an noz, dont da zikour da brins ? rak va buhez a zavetees d'in, Godig. Daou zervez a zo, daou zervez hir, kleo, n'o deus roet tamm d'in. Aet oun dinerz ; dare oun da vervel. A ! plijet gant Doue pardoni d'in va fec'hejou o welet ar poaniou am eus da c'houzanv, Godig, eur banne dour ? en han 'Doue, eur bannig dour !

Jili a yeas a-dre da gaout eur goz skabell dorret a oa en toull prizon-se hag a zegasas gantan eur podig dour a oa env sec'h ; e rei a reas da C'hodig, dre wask ar barrinier, hag houman, goude beza l'avaret d'ezan kemeret fizians, a yeas adarre, dre an hent ma oa deuet, evit kerc'hat dour. Treuzi a reas ar c'hoad hag e yeas da garga he fod da ster Gwerar c'hez an dervenn. Teurel a reas he hinkin benniget war ar geot evit kaout he daou zorn dieub da gar-ga dour.

O ! burzud ! pa deuas da gerc'hat he hinkin, e oa en dro d'ezan, eur vodennad sivi fresh ha dare. Sivi, e mis meurz ha dre eun amzer ker yen ! An dra-ze ne c'helle beza nemed eun dra a roe d'ezi ar Werc'hez. Mont a reas d'an daoulin, da drugara-kaat Mamm Doue ; neuze e kutuilhas ar sivi hag o c'hasas ganti kempenn, en he zayancher hag hi, adarre, d'ar red, a-dreuz ar c'hoad.

Ar prizonier paour a laoskas eur griadienn a laouenedigez o welet ar sivi-ze ker fresh ha c'houez ker mat ganto.

— : Sivi, emezan ; ha sorserez out-te, Godig ?

— O ! n'oun ket, va frins ? me a zo ker souezet ha c'houi. Doue hag an Itron ar Werc'hez a zo mat meurbed em c'henver. Debrit ar sivi-ze, heb aoun ; evidoc'h int laket da zarevi. Laket em oa hinkin an Itron Huelino a Zinan, war an douar, keit ha ma edon o tenna dour hag epad an amzer-se ar siviman a zo souezet eus ar baradoz. Ouspenn ar burzud-ze a zo degouezet henoz !

Neuze, keit ha ma torre ar prins e naoun hag e zec'hed, ha ma saoure ar sivi blazet mat-se, Godig a gontas d'ezan ar pez a oa degouezet, an taoliou skoet war an nor, ar c'hemmou truezus he devoa klevet, dre ma treuze ar c'hoad :

— An dra-ze, va frins, emezi, a oa eun ali a roed d'in-me. Hoc'h ael mat eo a felle d'ezan e teujen d'ho sikour daoust peger reuzeudik oun. Ar c'hlem-mouze a gleven e blenchou ar gwez ha ne oant-hi ket eneou ho tud koz o truezi d'eoc'h ?

— : A ! va mamm ! va zad ! mar gwelont eus an nenv o mab paour Jili, nak i a dle kunudi o welet pegen dall eo an hini a lez e dreina a gas-tell da gastell, a brizon da brizon, ato chadennet, gwall gaset ha lezet hep tamm ! N'en em glem-mjen ket ma vijen bet kablus ; met, me a zo divlam, Godig ; n'em eus graet netra eus ar pez a damaller d'in.

— : Er bed-man ne 'z eus nemet dislealded, Godig, o sonjal er pez he devoa he-unan da c'houzanv. Hor Zalver a zo bet iveau dianavezet, gwall gaset, graet pep seurt dismegans d'ezan. Diskouezet en deus d'eomp hent ar C'halvar o vale e-unan dre-zan, da genta.

— : Ar zonj-ze eo he deus roet kalon d'in betek hizio, eme Jili, hag a ray d'in kenderc'hel betek penn ; n'em bezo ket pell da c'houzany mui, eme-zan, gand eur mousc'hoarz glac'harus. Paour kaez Godig, eur c'hras en deus graet Doue d'it ouz da lakat da c'henel en eur stad dister.

— : Pep stad en deus e enouamanchou hag e boaniou, o va frins !

— : Me, evelse, Godig, am eus bet gwasoc'h eged enouamanchou ; me am eus evet kalur ar c'hoeryder betek penn. Lammet o deus diganen kerent, mi-gnoned, mitizien. Pellaet o deus diouzin va fried karantezus hep va lezel zoken da lavaret d'ez eun diveza kenavo. Eus va breur, eus Fransez a garen kement hag a garan ato a-greiz kalon, o deus graet va brasa enebour. Taolet o deus kailhar war va

sonjezonou ar re eüna ; n'eus ket a c'hevier ha n'o defe savet em eneb. Etouez o gevier all o deus la-varet e oan enebour d'am bro.

Nann ! mil gwech nann ! mar d'oun bet pell e Bro-Zaoz n'oun ket deuet da veza saoz, evid an dra-ze ; va c'halon ha va ene a zo chomet ato stag ouz va Breiz muia karet ha me en eur vro estren ne zonjen nemed enni. Aman, er prizon enk ha tenval-man, mar em eus o'hoaz eur blijadur bennak, eo sonjal eo an ezenn-ze a deu dre ar prenestre-ze, ezenn Breiz, ar c'hornig eus an oabl a c'hellan da welet eo oabl Breiz. Pa vezin maro, Godig, mar gell da vouez dister en em rei da glevet, o ! lavar d'am Bretoned, mar en deus bet Jili anaoudegez vat evit prinsed Bro-Zaoz, e galon a oa ato holl da Vreiz.

Ha bremain, merc'h ker, degaset aman gant Doue, kea d'ar gêr ; va gwardou a c'hellfe dont aman ha ma kouezes etre o daouarn, ar vad az peus graet-d'in a gousfe da vuhez d'it. En eur dremen dirak Gwerc'hez an Dervenn, laka dirazi an tamman eus va gouriz a zo herminig Breiz merket warnan ; setu kement a c'hell eur prizonier reu-zeudik da ginnigen d'e batronez galloudus. Godig, te ac'h eus graet vad d'am c'halon ; ra vezi benni-get !

— : Kenavezo ! o va frins, me deuio adarre war-c'hoaz ! Red eo e chomfec'h heo ; arabad eo fall-galoni ; gant sikour Doue e teuot a-benn da zis-kouez trubarderez hoc'h enebourien ha da en em glevet gand an Duk Fransez.

Jili a hejas e benn, a reas sin gand e zorn da Chodig, hag houman a en em dennas kuit.

(da genderc'hel).

Keleier ar Miz

Skouer vat eur c'hernevad yaouank

Setu petra 'skriv d'eomp, e Miz mae diweza, eur paotr yaouank eus kosteziou Douarnenez:

« Beza oun ho lenner abaoe ma n'emaoun mui er skol; seiz vloaz a zo, n'oun ket bet manket morse da gemer Feiz ha Breiz, bep Miz; eveldoc'h e karan hor « yez hag abred em eus klasket sevel rimou; diaes eo « bet da genta, met bremain e teu ganin madik a-walc'h; « ar zon a zo aman: Va Falc'h, a gasan d'eo'h evel « Eur merk a garantez; choui her moulo, mar kirit, war « Feiz ha Breiz, Miz gouere... »

Ar zon-ze eo ho peus lennet uheloc'h hag e verk ez eus danvez eur skrivagner en hini en deus gellet he sevel. Ra gendalc'h; pec'hed eo lezel pluennou evel e hini da vergli.

Nevezenti vrás Breiz-Izel

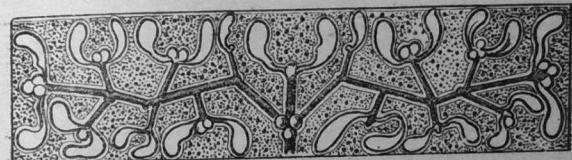
An A. Cognau, vikel-vras e Kemper, pemp bloaz war nugent a zo, a zo' o paouez beza hanvet da eskob ha chom a raio, elevato, e Kemper, da rei an dourn d'an A. Duparc, da ren eskopti bras Kemper ha Leon. *Feiz ha Breiz* a ginnig, gant doujans, e wella gourc'hennou d'an eskob nevez hag a bedo sent Breiz d'hen harpa da vale war o roudou.

Bleun-Brug Pont 'n Abad

Gouelioù bras ar Bleun-Brug a vez graet, er bloaz-man, e Pont 'n Abad, d'an 3, 4 ha 5 a viz gwengolo.

D'ar meurz 5, eo ema kenstrivadegou al lenn, ar prezeg hag ar c'han.

Kêr Bont 'n Abad a vez, en deiz-se, eur mor a gan.

“Ar gwir eneb d'ar bed”

† Gorsez Plestin †

Gorsez ha kendalc'h Skol-Veur Drouized, Barzed hag Oveded Breiz-Vihan a vez graet d'an 29, 30 hag 31 a viz gouere, e Plestin.

D'an 29, da 13 eur 30, Kenstrivadeg etre bugale ar skolioù war yez hag istor Breiz.

Da 20 eur, — prezegennou ha kaniri.

D'an 30, da 8 eur, oferenn, gant kantikou hag eur brezegenn vrezonek.

Da 14 eur, 'choariadeg, war al leo-draez, kaera korn-bro a zo e Breiz.

D'an 31, da 8 eur, izili ar Gorsez a loc'ho eus an ti-kêr evit mont da ober o lidou koz mil bloaz war gern ar Roc'h-al-Laz.

Da 14 eur e vez graet eun dro vale da welet Lok-Mikael, Tredrez, Perros-Guirec ha Tregastel.

Responchou Divinadennou

EBREL - MAE - MEZEVEN

I. — MIZ EBREL

1. — Brenn — Prenn — Krenn — Benn — Lenn — Tenn.
2. — Alias, salla.
3. — Manegou-lér.
4. — Tour ar chapel a weler etre an diou wezenn, e vez d'an traon.
5. — Sant Paol Aurelian a zo pok ouz pok gand e aerouant, nemed eman e benn d'an traon.

II. — MIZ MAE

1. — N i k o l a s
I v i n e e k
K i g e r
O n e r
L e e r
A k
S

2. — An alc'houez.
3. — 8 gad = 32 lur; 12 koulin = 36 lur; ha 80 klujar = 32 lur; en holl = 100 lur.
4. — Ar pinvidik a weler war bieg brec'h dehou Sant Erwan.
5. — Sant Erwan a zo en tu dehou d'an daolenn, e benn d'an traon.

III. — MIZ MEZEVEN

1. — A b r a h a m
B o u t i n
R u y a r
A t a o
H i r
A n
M
2. — An abardaez, an noz hag an denvalijenn.
3. — Abalamour ma tremen atao nozveziou gwenn (al loar).
4. — En tu dehou d'an daolenn, dindan brec'h ar Roue Gralon eman penn ar brinsez Dahut.
5. — Ar banniel a ra penn an douger, nemed eman war e c'henou.

● Hanoiou ar C'hounideien ●

O DEUS RESPONSET MAT DA 14 WAR 15

J.-F. Guennegan, Kernonen, Sant-Nouga

O DEUS RESPONSET MAT DA 13 WAR 15

1. Léon Jacques, Plougerne.
2. Leon François, Plougerne.

O DEUS RESPONSET MAT DA 12 WAR 15

1. Marie Cabloc'h, skol gristen Kleder.
2. J. Normand, Kerdro, Sant-Thegonneg.
3. Françoise Segalen, Gourin-Gouesnou.
4. Leon Auguste, bousk Plougerne
5. Marie Rosec, skolaj Lesneven.
6. Herveline Jezequel, skol I.-V. Lourdes, Lesneven.
7. Louise Salaün, Leuzeuregan, Trehou.

O DEUS RESPONSET MAT DA 11 WAR 15

1. Y.-V. Rivoallion, Plouzane.
2. M.-R. Polard, Kerardraon, Plouzane.
3. Suzanne Simon, gar Gwitevede.
4. Tanguy Creignou, Kleder.
5. Françoise Lars, Prat-Bras, Plouzane.

O DEUS RESPONSET MAT DA 10 WAR 15

1. Y. Riou, Lesmel, Plougonvec.
2. Jean Falchun, Enez-Vras, eus ar Vourc'h-Wenn.
3. J. ar Goff, Penn-al-lam-Vras, Lanhouarne.
4. J.-L. Plouhinec, Plomeur, dre Pont'n-Abad

O DEUS RESPONSET MAT DA 9 WAR 15

1. Yann Goic, Kerlec'h, Ploneour-Lanvern.
2. T. Fave, Vergez, ar Folgoat.

Divinadennou miz gouere

I. — Petra eo : Korf hep ene, diynec'h hep penn?
 II. — Eur c'horf he deus, eur c'houzoug ha penn ebet.
 Petra eo?
 III. — E pelec'h e vez paet ar c'herra an dour?

IV. Itron Santez Anna
 Mirit ho Pretoned
 Goulennt dreist pep tra
 Ma vimp fidel bepred.
 a gan an daou berc'hirin-
 man en eur vont da bardona
 da Geranna. Klaskit an tre-
 de perc'hirin?

V. A zav e chom ar piled
 [Koar
 Diskenn a ra douen en
 [douar
 Gwenn e lugern evel al
 [loar.
 Er Bosennou, eman ouz
 e heul, Yvon Nikolazig;
 klaskit an den santel.

Ar c'hoajou-man a zo bet kizellet gant Ronan Pleiber-Krist.

Arabad degas ar responchou ken na vezo moulet divi-
 nadennou an tri miz.

Ti koz L'OLLIÉROU

L'HOSTIS & JORDE SUCCESEURS

18, 27, rue Louis-Pasteur, Brest

Pa ho pezo eun dra bennak da
 brena, dalc'hit sonj eo en hon ti
 e kavoc'h ato ar mula da joaz hag
 an dessiniou nevesa e mouchou-
 rou ha tavancherou brodet.

Seiz, mezer, ha danvez a bep seurt.

*Dioc'h ar galite an ti-man a
 werz gwelloc'h-marc'had eget neus
 forz pehini all.*

Eun eskompt a ugent real dre gant
 a vez roet e marc'hadourez ha dek dre
 dant d'ar familhou niverus diwar
 giskouez o chartenn.

Très importante fabrique
 cherche bons AGENTS et RE-
 PRESENTANTS sérieux pour
 vente bouchons. Extra souples,
 polis sur bouts. Livraisons ra-
 pidées et très soignées. Prix
 avantageux. Bonne commission.
 Nous appuyons démarches par
 publicité. Bouchonnerie HIS-
 PANO FRANÇAISE — 1, Rue
 de la Tonnellerie, à PERPI-
 PIGNAN (Pyrénées-Orientales).

LENNERIEN

Prenit ho tiankachou en
 tiez o deus o embannou aman
 biag a harp dre-ze Feiz ha
 Breiz.

Klenved ar c'henou hag an dent

A. LAPIQUONNE L. JÉZÉQUEL SUCCESEUR DE

Tenner dent

Loreet gant skol-vedesinerez Paris

A denn an dent hep poan hag a laka dent nevez, war aour
 ha war gaoutchouk, hervez ar skoueriou diveza.
 Gwarantis a ra e labour.

RESEO A RA :

Bep Lun, e LESNEVEN, Hôtel Le Roux, ha bep Sadorn
 e BRASPARTS hag er FAOU. — Ar chabinet a gonsul-
 tationou a zo digor e Brest, 4, passaze St-Martin, aboue 9 eur
 beteg kresteiz ha da 2 eur beteg 6 eur. Tel. 0-16

Brest, moulerez, ru ar C'hastell, 4. Ar Merour : F. GEORGELIN.

Bugale,

Distagit ar baperenn-man, ha stagit hi ouz parenn o tever *Kenstrivadeg ar vakansou, miz gouere.*

Ne vezoo sellet nemet ouz an deveriou a vezoo ar baperenn-ze stag outo.

Hano .....
Oad .....
Parrez .....

Leoriou keltiek-brezonck

Da 1er Levriou ha skeudennou war hor Breiz.
Da 2er Leoriou diaes da gaout, re goz ha re nevez.
Roll an holl leoriou-se a vez kaset, d'an hini a gar; n'eus nemet her goulenn ouz: **M. Le Daut**, libraire, Quimper.

ORNEMENTS D'ÉGLISE
ARGENTURE :: DORURE :: NICKELAGE
ORFÈVRERIE - TOUS BRONZES - LUMINAIRES

Paul PERROT

Atelier et Bureau : 21, Rue de la République - BREST

de la **QUALITÉ**
tout simplement

le sac de 250 gr.
5.85
avec un Bon-Prime

LES COSTUMES BRETONS MODERNES
éliers, pullovers, vestes, ensembles pour garçons, dames, filles
TRICOTÉS EN LAINE DE BRETAGNE brodés soie (motifs celtiques)
Créés et déposés par la Maison

CHOLEAU, DE VITRÉ

SONT EN VENTE A : RENNES, "TI BREIZ", 4, rue Hoche
BREST, Mademoiselle CRÉAC'H, 93, rue de Siam et à KERILTUD, 11, rue Algébris
PERROS-GUIREC : chez CLAUDE et SUZANNE GUINGAMP, chez MENGUY, Rue Notre-Dame
S'ADRESSER AUSSI A : CHATEAULIN, café BIOU, 13, Grand'Rue, le premier jeudi du mois.
PONT-CROIX, restaurant POUTON, Rue du Collège

Dépositaires demandés en chaque ville — GROS : CHOLEAU, VITRE (I.-et-V.)

vient d'éditer

des Cartes Postales Bretonnes

Il existe 3 séries différentes:

Série A. — *Bugale Breiz ! War raok war roudou hon tadou* (carte spéciale à la jeunesse). Illustration de *Henri Caouissin*.

Série B. — *Sant Paol Aurelian*. Illustration de *Th. Busnel*.

Série C. — *An Aotrou Sant Erwan* (Skeudenn a weler war bez St Erwan). Illustration de *Louis Le Guennec*.

Et du papier à lettres artistiquement illustré d'un dessin en couleur.

Il existe 4 séries différentes:

Série A. — *O Breiz, ma Bro, me gar ma Bro*. (Spécial à la jeunesse). Illustration de *Henri Caouissin*.

Série B. — *Sant Kaourintin, Sant Gwenolé, ar Roue Gralon ha gwerc'hez Rumengol*. Illustration de *G. Toscer*, d'après le vitrail de Rumengol.

Série C. — *Sant Erwan barner*. Illustration de *Louis Le Guennec*, d'après le vitrail de l'église de Moncontour.

Série D. — *Nevenoe kenta Roue Breiz*. Illustration de *Henri Caouissin*.

Les cartes postales et les papiers à lettres « Feiz ha Breiz » sont un moyen excellent pour développer notre mouvement.

Passez de suite une commande et propagez nos éditions autour de vous.

Allo! Combien de cartes? de pochettes?

La carte, prise par unite	0 fr. 20
La douzaine	1 fr. 50
La douzaine assortie	1 fr. 50
La pochette de 20 feuilles de papier à lettres	2 fr. 00

Ecrire à: *Henri Caouissin, « Feiz ha Breiz », Scrignac (Finistère)*.